

รายงานการดำเนินงาน

ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนองพระราชดำริฯ

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง

องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง

ตุลาคม 2566

สรุปผลการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

องค์การบริหารส่วนตำบลจอมม่วง ประจำปี ๒๕๖๖

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ กล่าวคือ มีความหลากหลาย ทางพันธุกรรม ความหลากหลายในชนิดพันธุ์และความหลากหลายในระบบนิเวศ ซึ่งพรรณพืชที่ศึกษาพบ ไม่น่ากว่า ๑๒,๐๐๐ ชนิด โดยรวมถึงเห็ดรา ๓,๐๐ กว่าชนิด เฟิร์น ๖๓๓ ชนิด และกล้วยไม้มากกว่า ๑,๐๐ • ชนิดพบเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น จากข้อมูลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่า พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างต่อเนื่อง เป็นลำดับ จาก ๑๗๑.๐๒ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๓.๓ ของพื้นที่ประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ลดลงเหลือ ๙๓.๘๘ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๓๐.๕ ของพื้นที่ประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ลดลงเหลือ ๘๑ ล้านไร่หรือร้อยละ ๒๕.๓ ของพื้นที่ ประเทศ ในปี ๒๕๔๑ ส่วนพื้นที่ป่าชายเลนลดลงจาก ๒.๓ ล้านไร่ ในปี พ.ศ.๒๕๐๔ เหลือเพียง ๑.๑ ล้านไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ สภาพพื้นที่ป่าไม้ลดลงรวดเร็ว ส่งผลทำให้พรรณพืชหลากหลายชนิดที่ยังไม่ได้ศึกษา และบางชนิดที่ยังไม่สำรวจพบสูญพันธุ์ไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีสายพระเนตรกว้าง และยาวไกล ทรงเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชโดยทรงเริ่มดำเนินงานพัฒนาและ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นมาโดยมี พระราชดำริให้ดำเนินการสำรวจรวบรวมปลูกดูแลรักษาพรรณพืชต่างๆ ที่หายากและกำลังจะหมดไปต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อ โดยได้มีการจัดตั้งโครงการและดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในระยะที่ผ่านมาถึงปัจจุบันมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนองพระราชดำริเพิ่มมากขึ้น โดยระยะแรกพื้นที่เป้าหมายของโครงการ คือ พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กองทัพเรือ เช่น หมู่เกาะแสมสาร สัตหีบ ชลบุรี, เกาะในความรับผิดชอบกองทัพเรือที่โครงการฯ พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เขาวังเขมร อำเภอยะโฮร์ จังหวัดกาญจนบุรี, พื้นที่สร้างป่าตามแนวพระราชดำริฯ และป่าพันธุกรรมพืช ทับลาน นครบุรี, พื้นที่ หนงระเวียง อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา, พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ สวนเปิดป่าเขาเขียว จังหวัดชลบุรี, พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ โภกภูตาคา อำเภอยะโฮร์จังหวัดขอนแก่น และพื้นที่เขื่อนใหญ่ของการไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย ๑๓ เขื่อนทั่วประเทศ เนื้อที่รวม ๓๐,๘๕๐ ไร่ อันได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนท่าทุ่งนา เขื่อนวชิราลงกรณ์ เขื่อนรัชชประภา เขื่อนบางลาง เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนสิรินธร เขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนน้ำพุง เขื่อนห้วยกุ่ม และโรงไฟฟ้าลำตะคอง แต่ต่อมาได้มีการดำเนินการ ทำให้พื้นที่และกิจกรรมดำเนินงานของโครงการกระจายออกไปในภูมิภาคต่างๆ และมีการดำเนินงาน ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน โครงการ ๑๐ อนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษาต่างๆ ฯลฯ และกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานสำรวจ พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงาน ทั้ง ในเรื่องวิธีการ และขั้นตอนการดำเนินงาน

และการบริหารจัดการ โดยแต่ละหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ และเป็นแกนกลางดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยในแต่ละพื้นที่ซึ่งมีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เป็นผู้สนับสนุนด้านวิชาการ อีกทั้งยังมีกิจกรรมภายใต้โครงการ อันได้แก่ กิจกรรมปกปักพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช กิจกรรม ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมพิเศษ สนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นต้น

ตำบลโจดม่วงเป็นตำบลหนึ่งในสี่ตำบลของอำเภอสีลาลาด ซึ่งแยกออกจากตำบลจิกสังข์อำเภอรายีไสล จังหวัดศรีสะเกษ และได้รับยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วน ปี ๒๕๔๒ ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วงตั้งอยู่ห่างจากอำเภอสีลาลาดไปทางทิศออกเฉียงเหนือ ประมาณ ๘ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ ๕๔.๕ กิโลเมตร เนื้อที่ ตำบลโจดม่วง มีเนื้อที่ประมาณ ๒๖.๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๖,๑๕ ไร่ ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่มที่ดอน ภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น น้ำใต้ดินส่วนมากจะมีลักษณะ เค็ม คราบสนิม คราบน้ำมัน ไม่สามารถนำมาใช้ในการเกษตรหรือบริโภคได้ การดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง อำเภอสีลาลาดจังหวัดศรีสะเกษ องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วงได้พิจารณาวางแผนดำเนินงานในการอนุรักษ์พรรณพืช ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง มีสระน้ำขนาดใหญ่ และต้นไม้นานาพันธุ์ รอบข้างเป็นพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลโจดม่วง

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง ได้รับหนังสือตอบรับสมาชิก "งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น" ในการเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และได้ออกคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง ที่ ๓๘๐ / ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อพ.สธ.) ตำบลโจดม่วงองค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคาร พืชพรรณ

๒. เพื่อนำพืชที่ได้สำรวจขึ้นทะเบียนรหัสต้นของพืชที่มีอยู่เดิมและหายากใกล้สูญพันธุ์ เพื่อไปปลูกรักษาพันธุกรรมไว้ในพื้นที่ปลอดภัย

๓. เพื่อนำความรู้จากการศึกษาวิจัยพืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาทรัพยากรกายภาพ การสำรวจและบันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ ที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมธุรกิจพอเพียง

๔. เพื่อจัดทำศูนย์ข้อมูลทรัพยากร รวมทั้งทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ เช่น ศูนย์ข้อมูลพรรณพฤกษชาติ หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กับศูนย์ข้อมูลทรัพยากร สวนจิตลด และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ สื่อถึงในระบบเดียวกัน

๕. เพื่อปลูกฝัง สร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และทรัพยากรธรรมชาติรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

๖. เสริมสร้าง สนับสนุน ให้เกิดเครือข่ายระดับต่างๆ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลโจดม่วง ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ดังนี้
๑. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(ลักษณะโครงการเป็นโครงการต่อเนื่อง) มีกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

๑.๑ กิจกรรมสวนพฤกษชาติ

๑.๑ กิจกรรมสวนพฤกษฯ (เพิ่มเติม)

๑.๒ โครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร

๑.๒ โครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร (เพิ่มเติม)

๑.๒ โครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร (เพิ่มเติม)

